

Закон за Државниот испитен центар
НЕОФИЦИЈАЛЕН ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ
(„Службен весник на Република Македонија“ бр.142/2008 и 148/2009).

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат основањето, работата, надлежностите, управувањето, раководењето, финансирањето, надзорот над работата, како и други прашања поврзани со работата на Државниот испитен центар.

Член 2

(1) За организација, спроведување и поддршка на екстерното оценувања и проверување на постигањата на учениците во основното и средното образование, за оспособување на кандидати за директори, како и полагање на испитот за директори на основните и средните училишта се основа Државен испитен центар кој е самостоен во своето работење.

(2) Државниот испитен центар има својство на правно лице.

(3) Државниот испитен центар стекнува статус на правно лице со запишување во Централниот регистар на Република Македонија.

(4) Седиштето на Државниот испитен центар е во Скопје.

Член 3

За остварување на работите од својот делокруг Државниот испитен центар е надлежен да:

- дава поддршка на процесот на екстерното проверување на постигањата на учениците и наставниците во основните и средните училишта,
- подготвува национална програма за евалуација на основното и средното образование согласно со европските стандарди,
- подготвува национален акционен план и динамика на евалуација согласно со програмата од алинејата 2 на овој член,
- подготвува програма за екстерна евалуација на основното и средното образование,
- подготвува акционен план и динамика на екстерната евалуација согласно со програмата од алинејата 4 на овој член,
- изготвува тестови за екстерното проверување на постигањата на учениците во основното и средното образование на предлог на Бирото за развој на образованието и Центарот за стручно образование и обука,
- изготвува генерален распоред за проверување на постигањата на учениците по предметите

во основното и средното образование на предлог на Бирото за развој на образованието и Центарот за стручно образование и обука, најдоцна до 15 декември во тековната учебна година,

- го развива и одржува информацискиот систем за вреднување на постигањата на учениците во основното и средното образование,
- подготвува план за обука и врши обука на училишните комисии за екстерното проверување на постигањата на учениците во основното и во средното образование,
- ги прибира, обработува и врши анализа на резултатите од проверувањето на постигањата на учениците во основното и средното образование,
- врз основа на извештаите од училишните комисии за екстерната евалуација и евалуацијата на професионалните досиеја на стручните соработници од основните и средните училишта изготвува годишен извештај со ранг-листи за работата на наставниците и стручните соработници,
- ги доставува изготвените годишни извештаи со ранг-листите од алинејата 11 на овој член до Министерството, Бирото за развој на образованието и Центарот за стручно образование и обука,
- изготвува национален извештај за работата на наставниците и стручните соработници од основните и средните училишта согласно со резултатите од екстерното проверување, самоевалуација, интегралната евалуација и евалуација на професионалните досиеја и го доставува до Министерството. Националниот извештај за работата на наставниците и стручните соработници од основните и средните училишта го објавува министерот надлежен за образование (во натамошниот текст: министерот),
- учествува во подготовка на концепцијата за матура и завршен испит во средното образование,
- изготвува тестови за екстерните испити во државната матура,
- го развива и одржува информацискиот систем за вреднувања на постигањата на учениците на екстерните испити во државната матура,
- ги објавува на својата веб страница испитните програми, информациите и други материјали за државната матура, училишната матура и завршниот испит,
- подготвува стручни материјали и врши обука на наставниците во врска со оценувањето на постигањата на учениците на испитите од матурата и завршниот испит,
- определува локални координатори и тестатори за реализација на екстерните испити во државната матура,
- определува оценувачи за вреднувањето на постигнувањата на учениците на екстерните испити во основното и средното образование, како и на екстерните испити во државната матура,
- формира државни предметни матурски комисии,
- врши обука на членовите на државните предметни матурски комисии,
- врши обука на претседателите и на секретарите на училишните матурски комисии,
- врши организациски и технички задачи за спроведувањето на екстерните испити на државната матура,
- ја координира работата на училишните матурски комисии,

- обезбедува заштита на тајноста на подготовката, печатењето, дистрибуцијата и чувањето на испитниот материјал,
- врши обука на кандидатите за директори на основни и средни училишта,
- му предлага на министерот Програма за подготвување и полагање на испит за директор на основни и средни училишта,
- го спроведува испитот за директори на основни и средни училишта,
- издава уверенија на кандидатите кои го положиле испитот за директори на основни и средни училишта,
- врши стручно-административни и финансиски работи за потребите на Државниот матурски одбор и државните предметни матурски комисии,
- издава стручна литература од делокругот на своето работење и
- врши и други работи утврдени со закон и со статутот на Државниот испитен центар.

II. УПРАВУВАЊЕ И РАКОВОДЕЊЕ СО ДРЖАВНИОТ ИСПИТЕН ЦЕНТАР

Член 4

Органи на Државниот испитен центар се Управниот одбор и директорот.

Управен одбор

Член 5

(1) Со Државниот испитен центар управува Управниот одбор.

(2) Управниот одбор се состои од седум члена од кои еден е претседател, и тоа: по два члена од редот на вработените во Државниот испитен центар и од Бирото за развој на образованието и по еден член од Министерството за образование и наука, Центарот за стручно образование и обука и од Интеруниверзитетската конференција.

(3) Претседателот и членовите на Управниот одбор ги именува и разрешува Владата на Република Македонија имајќи ја предвид соодветната и правична застапеност на припадниците на заедниците на чии јазици и писмо се остварува наставата во основното и средното образование.

(4) Претседателот и членовите на Управниот одбор се именуваат со мандат од шест години и можат само уште еднаш повторно да бидат именувани.

Член 6

За претседател и член на Управниот одбор може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,

- да има завршено високо образование и
- да има работно искуство од најмалку пет години во воспитно-образовна дејност или во орган на државната управа надлежен за работите во образованието.

Член 7

(1) Управниот одбор на Државниот испитен центар ги има следниве надлежности:

- го донесува статутот на Државниот испитен центар,
- ја донесува годишната програма за работа на Државниот испитен центар и ја доставува до Министерството за образование и наука и до Владата на Република Македонија најдоцна до 31 јануари,
- ја донесува завршната сметка,
- го донесува годишниот извештај за работењето на Државниот испитен центар и го доставува до Министерството за образование и наука и до Владата на Република Македонија најдоцна до 31 јануари,
- дава согласност на актите за организација и работа и систематизација на работните места на Државниот испитен центар,
- одлучува по приговорите во врска со работниот однос на вработените во Државниот испитен центар,
- донесува деловник за својата работа и
- врши други работи утврдени со Статутот.

(2) Согласност на Статутот на Државниот испитен центар дава Владата на Република Македонија.

Член 8

Претседателот и член на Управниот одбор може да биде разрешен и пред истекот на мандатот, ако:

- сам тоа го побара,
- во случај на спреченост на вршењето на функцијата поради болест во траење подолго од шест месеца непрекинато и
- работи спротивно на одредбите на овој закон и Статутот.

Директор на Државниот испитен центар

Член 9

(1) Со работата на Државниот испитен центар раководи директор.

(2) Директорот се избира и разрешува од Управниот одбор.

(3) Директорот се избира по пат на јавен конкурс кој го објавува Управниот одбор во средствата за јавно информирање.

(4) Директорот се избира за време од пет години и може повторно да биде избран.

(5) За директор може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- да има завршено високо образование и
- да има најмалку пет години работно искуство.

Член 10

Директорот на Државниот испитен центар има заменик кој го заменува директорот во случај на негова отсутност или спреченост со сите негови овластувања и одговорности во раководењето.

Одредбите од овој закон кои се однесуваат на изборот, разрешувањето и мандатот на директорот на Државниот испитен центар се однесуваат и на заменик директорот.

Член 11

(1) Ако на објавениот конкурс не се јават кандидати или ако Управниот одбор не именува директор од пријавените кандидати, се распишува нов јавен конкурс.

(2) Ако поради причините од ставот (1) на овој член не се избере директор или предвреме му престанал мандатот, Управниот одбор без јавен конкурс ќе именува вршител на должноста, по правило, од редот на вработените во Државниот испитен центар.

(3) Вршителот на должноста директор ги има сите права и должности на директор на Државниот испитен центар.

(4) Вршителот на должноста директор се именува за време до изборот на директор, а најдолго за шест месеца без право на повторно именување.

(5) За вршител на должноста директор може да биде именувано лице кое ги исполнува условите како за избор на директор.

Член 12

Директорот на Државниот испитен центар ги врши следниве работи:

- раководи со работата на Државниот испитен центар,
- го претставува и застапува Државниот испитен центар,
- ги предлага годишната програма за работа на Државниот испитен центар, статутот и

завршната сметка,

- го предлага годишниот извештај за работата на Државниот испитен центар,
- ја организира реализацијата на годишната програма,
- ги донесува актите во врска со работниот однос на вработените,
- формира комисии,
- врши избор на локални координатори, тестатори и оценувачи,
- врши избор на преведувачи и на независни читатели на испитниот материјал,
- склучува договори со локалните координатори, тестатори, оценувачи и други надворешни соработници за нивните права и обврски,
- ги спроведува процедурите за надзор и контрола на тајноста на подготовката, печатењето, дистрибуцијата и чувањето на испитниот материјал,
- одговара за материјално-финансиското работење и законитоста на работите од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон и Статутот.

Член 13

(1) Директорот на Државниот испитен центар формира советодавни тела и ангажира надворешни соработници по пат на јавен конкурс.

(2) Членовите на советодавните тела и надворешните соработници од ставот (1) на овој член ги избира директорот од редот на кандидатите кои ги исполниле условите утврдени во јавниот конкурс.

Член 14

Директорот може да биде разрешен и пред истекот на мандатот за кој што е избран, ако:

- тоа сам го побара,
- во случај на спреченост на вршењето на функцијата поради болест во траење подолго од шест месеца непрекинато,
- се утврдат сериозни неправилности во неговото материјално-финансиско работење, поради што е нанесена штета на Државниот испитен центар,
- одаде податок кој е класифицирана информација согласно со прописите за класифицирани информации,
- во случај на работење спротивно на процедурите за тајноста на подготовката, печатењето, дистрибуцијата, чувањето и оценувањето на испитниот материјал и
- работи спротивно на одредбите на овој закон и Статутот.

Член 14-а

За извршувањето на работите согласно со надлежностите на Државниот испитен центар предвидени со овој закон, се образуваат подрачни единици според мрежата на основните и средните училишта во Република Македонија.

III. ТАЈНОСТ НА ИСПИТНИТЕ МАТЕРИЈАЛИ

Член 15

(1) Директорот, претседателот на Управниот одбор, членовите на Управниот одбор, вработени во Државниот испитен центар, член на државна предметна матурска комисија, член на училишна матурска комисија, член на комисија за екстерно проверување на постигањата на учениците, преведувач на испитниот материјал и независен читач на испитниот материјал потпишуваат изјава дека ќе се раководат според процедурите за тајноста на подготовката, печатењето, дистрибуцијата и чувањето на испитниот материјал.

(2) Испитниот материјал од ставот (1) на овој член има карактер на класифицирана информација со соодветен степен на тајност, согласно со одредбите од Законот за класифицирани информации.

(3) Тестаторот потпишува изјава за раководење според процедурите за спроведување на екстерните испити.

(4) Оценувачот потпишува изјава за раководење според процедурите за оценување на тестовите.

(5) Дистрибутерот на испитниот материјал потпишува изјава за раководење според процедурите за дистрибуција.

(6) Процедурите за тајноста на подготовката, печатењето, дистрибуцијата, чувањето и оценувањето на испитниот материјал ги изготвува Државниот испитен центар, а ги утврдува министерот.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА ДРЖАВНИОТ ИСПИТЕН ЦЕНТАР

Член 16

Средствата за вршење на работите од надлежност на Државниот испитен центар се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, од сопствени извори од извршени услуги и од други извори согласно со закон.

V. НАДЗОР

Член 17

Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон врши Министерството за образование и наука.

VI. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 18

На директорот, вработен во Државниот испитен центар, член на државна предметна матурска комисија, член на училишна матурска комисија, член на комисија за екстерно проверување на постигањата на учениците, преведувач на испитниот материјал, независниот читач на испитниот материјал, тестаторот, оценувачот и дистрибутерот, доколку постапат спротивно на одредбите на членот 15 од овој закон ќе се казнат за соодветно кривично дело пропишано во Кривичниот законик.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 19

- (1) Стручните и административните работи во однос на подготвувањето за започнување на работата на Државниот испитен центар ги вршат Министерството за образование и наука и Бирото за развој на образованието.
- (2) Претседателот и членовите на Управниот одбор ќе се именуваат од страна на Владата на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овај закон.
- (3) Управниот одбор на првата седница избира вршител на должноста директор на Државниот испитен центар кој ги врши подготовките за започнување со работа на Државниот испитен центар.
- (4) Управниот одбор во рок од 30 дена од денот на неговото именување распишува јавен конкурс за избор на директор на Државниот испитен центар, а директорот го избира во рок од 15 дена од денот на истекот на рокот во јавниот конкурс.
- (5) Државниот испитен центар започнува со работа со денот на изборот на вршител на должноста директор.
- (6) Управниот одбор го донесува Статутот во рок од 30 дена од денот на именувањето на претседателот и членовите на Управниот одбор.

(7) Актите за организација и работа и систематизација на работните места, директорот на Државниот испитен центар ќе ги донесе во рок од 30 дена од денот на неговиот избор.

Член 20

До започнувањето со работата на Државниот испитен центар, Министерството за образование и наука и Бирото за развој на образованието продолжуваат да ги вршат работите од негова надлежност.

Член 21

(1) Вработените во Бирото за развој на образованието кои работат на работите на вреднувањето на постигањата на учениците продолжуваат со работа во Државниот испитен центар од денот на неговото започнување со работа.

(2) Средствата, опремата, инвентарот и документацијата поврзани со работата на вработените од ставот (1) на овој член ги презема Државниот испитен центар од денот на неговото започнување со работа.

Член 22

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од членот 91 ставови (5), (6), (7) и (8) од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008 и 92/2008).

Член 23

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службениот весник на Република Македонија“.